

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

VIII. De peccato dæmonum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

Tertiam probat art. 9. tum quia mereri & proficere pertinet ad statum vitæ; Angeli autem beati non sunt viatores, sed comprehensores; tum quia sic unaquæque creatura rationalis à Deo perducitur ad finem beatitudinis, ut etiam ad determinatum beatitudinis gradum ex prædestinatione Dei perducatur; unde conseqnuto illo gradu, ad altiore[m] transire non potest.

Nota 1. Ex responsione ad 3. posse augeri Angelorum gaudium, de salute eorum, qui per eorum ministerium salvantur, juxta illud *Lucæ 15.* Gaudium est Angelis Dei, super uno peccatore poenitentia[m] agente. 2. hoc gaudium ad præmium accidentale pertinere, quod quidem augeri potest, usque ad diem iudicii. 3. Angelos non mereri proprie ejusmodi gaudium, sed potius illud acquirere ex virtute beatitudinis; quia beatus nullo modo mereri potest, nisi simul sit viator & comprehensor, ut fuit Christus.

CAPUT VIII.

De peccato demonum.

RÉSOLUTIO I. *Malum culpa potest esse in Angelis.* *ITA S. Thom. 1. p. qu. 63. art. 1.* Quod probat, tum ex eo quod dicitur *Iob. 4.* in Angelis suis reperit pravitatem; tum quia peccare nihil est aliud quam declinare à rectitudine quam actus debet habere; solus autem ille actus non potest à rectitudine declinare, cujus regula est ipsa virtus agendi; atqui divina voluntas sola est regula sui actus, quia ad superiorem finem non ordinatur: omnis autem voluntas cuiuslibet creaturæ rectitudinem in suo actu non habet, nisi ut regulatur à voluntate divina, ad quam pertinet ultimus finis: unde in sola divina voluntate peccatum esse non potest, in qualibet autem voluntate creaturæ potest esse peccatum; secundum conditionem suæ naturæ.

Nota 1. Aliud esse quod Angelus ex conditione suæ naturæ possit esse malus, aliud, quod ex con-

ditione suæ naturæ malus sit. Prius enim verum est, & à S. Doctore intentum. Posterius verò falsum, & hæreticum, cum certum ex fide sit, dæmones à Deo quoad naturam creatos esse bonos, ipsos autem per se factos esse malos, ut patet ex cap. firmiter de summa Trinit. & fide Catholica. Certum etiam sit, Angelos malos justè in inferno cruciari, quod non conringeret, si ex naturæ conditione, & non potius ex libertate propriaque electione mali essent.

Nota 2. Quod dicitur in responsione ad 3. Angelos peccasse ex defectu considerationis, non carere difficultate, tum quia Angelus non peccavit in primo instanti quo creatus fuit, sed postea; ergo nihil obesse potuit, quo minus dum peccavit, haberet plenum usum libertatis, adeoque perfectam notitiam & considerationem eorum ad quæ debebat attendere; tum quia si Angelus peccasset ex inconsideratione, primum illius peccatum non tam esset ex superbia, ut Patres communiter docent, quàm ex aliqua negligentia applicandi intellectum, ad ea quæ tunc consideranda.

Nota 3. Probabile esse, Angelum secundum suam naturam spectatum, posse peccare venialiter; cum enim ut sic possit peccare, duo ad summum requiruntur ad hoc, ut aliqua illius electio sit tantum venialiter mala, primo ut versetur circa materiam levem, secundo ut non interveniat circumstantia aliqua mortaliter aggravans; nulla autem ratio efficaciter ostendit, cur non possit Angelus pro sua libertate, habere electionem circa materiam aliquam levem, verbi causa, inducendo hominem ad verbum otiosum, aut leve mendacium; & nullam adhibendo circumstantiam, quæ ejusmodi suasionem ex se venialem in mortalem convertat.

RESOLUTIO II. *Primus Angelus peccavit ex superbia.*] HOC certum est communiter apud Theologos: itemque superbiam fuisse de facto primum illius peccatum: & ex superbia ortam esse invidiam de

de bono alterius. *Dubium* est autem 1. an absolute verum sit, in Angelis nullum esse posse peccatum quoad affectum, præter superbiam, & invidiam; qua in re pars negativa videtur probabilior. Non enim apparet ratio, cur non possit esse in Angelo formale odium Dei, vel hominis; formalis voluntas non obediendi præcepto superioris, formalis affectus iniustitiæ erga hominem, illum bonis, aut vita privando: hæc autem aliaque peccata distinguuntur à superbia, & invidia: neque repugnat S. Thomæ *art. 2.* quia hæc peccata non oriuntur in Angelis, nisi ex superbia, & invidia.

Dubium est 2. Quodnam fuerit objectum primi peccati Angelorum. S. Thomas *art. 3.* docet fuisse eorum beatitudinem, aut naturalem, quatenus in illa ut in ultimo fine voluerunt conquirere, avertendo suum affectum ab ulteriori felicitàte: aut supernaturalem, quatenus hanc per vires naturales, non per Dei gratiam habere voluerunt.

Verum hæc sententia videtur difficilis quoad utramque partem. *Quoad* priorem quidem, quia ex mente S. Doctoris primum Angeli peccatum fuit superbia, ut dictum est, atqui Angelum ita conquirere in beatitudine naturali, ut ad supernaturalem nolit tendere, hoc non tam videtur tribuendum superbiæ, quam pusillanimitati, & defectui spei. Accedit quod cum Angelus in instanti creationis habuerit revelationem Dei, ut beatitudinis supernaturalis auctoris, & in eum ut sic fide infusa crediderit, ver si vile non est quod omne desiderium tanti boni assequendi abiecerit.

Quoad posteriorem verò partem est difficultas; quia Angelus ex revelatione divina probè noverat, se indigere supernaturali gratiæ auxilio, ad Deum clarè videndum, adeoque beatitudinis supernaturalis consequutionem sibi per vires naturæ esse impossibilem: qui ergo fieri potuit, ut Angelus peccaverit appetendo saltem actu absoluto, & ex se efficaci talē

beatitudinem, tanquam solis naturæ viribus, & sine adiutorio supernaturali possibilem.

Propter has, alia sive difficultates multi docent, objectum primi peccati Angelorum fuisse dominatum in alias creaturas, & exemptionem ab actuali cuiuscunque superioris imperio. Alii verò existimant, unionem hypostaticam Verbi divini cum humanitate, fuisse objectum peccati Angelorum. Verùm quavis Angelus hoc, vel illo modo peccare potuerit: an tamen ita de facto peccaverit, planè incertum est: speciatim verò contra posteriorem modum militare videtur communior sententia quæ statuit, Christum non venturum nisi Adam peccasset; atque ita hac in re nihil certi potest affirmari.

RESOLUTIO III. *Angeli de facto non peccarunt in instanti creationis, potuerunt tamen per se loquendo in eo instanti peccare.* PRIOR PARS communiter admittitur, quia Angeli in instanti creationis acceperunt gratiam sanctificantem, idque per propriam dispositionem, ut supra dictum est.

Posterior pars probatur, quia cùm Angeli in instanti creationis habere potuerint sufficientem deliberationem, consequenter etiam potuerunt uti libertate ad peccandum. Confirmatur, nam facilius est peccare, quàm mereri: atqui Angeli in primo instanti creationis potuerunt mereri, ex supradictis, ergo & peccare.

Dices primò, res prius esse debet quàm operari, quia hoc pendet ab illo. Respondeo, prius esse debet natura, concedo; tempore, nego; sic sol eodem momento quo est, illuminat.

Dices secundò, Angelus fuit creatus in gratia, ergo in eo instanti non potuit peccare, aliàs simul fuisset iustus, & peccator; item peccatum simul esset cum gratia, quod repugnat. Respondeo nos hic agere de Angelo secundum se spectato, non in sensu composito cum gratia, & cum actuali Dei amore, quo ad gratiam se disposuit.

Dices.

Dices 3. Si Angelus in instanti creationis posset peccare, Deus posset dici causa peccati, quod repugnat. *Respondeo* id non sequi, quamvis enim quod necessario oritur à re genita, tribuatur generanti, non tamen quod ab ea oritur liberè, ei tribui debet.

RESOLUTIO IV. *Via tam bonorum, quam malorum Angelorum tribus instantibus conclusa fuit.*] UT hoc melius probetur, breviter refellendi sunt quidam modi dicendi minus probabiles. In primis nonnulli ponunt tria instantia, in quorum primo Angeli omnes creati sint in gratia, nullus tamen meruerit: in secundo boni meruerint, mali verò peccaverint: in tertio boni gloriam acceperint, mali verò supplicio affecti sint. Verùm hic modus non plaset, cum ex communi sententia, Angeli omnes in primo instanti aeternum meritorium ediderint.

Alii 2. Ponunt duo tantum instantia pro omnibus angelis, & in primo ajunt omnes angelos meruisse, neque in eo potuisse peccare, in secundo verò bonos iterum meruisse, & beatitudinem accepisse, malos autem peccasse, & simul punitos fuisse. At neque hoc probatur, tum quia gratis supponit, angelos in primo instanti non potuisse peccare; tum quia gratis miscet in unico & eodem instanti, statum viatoris cum statu comprehensoris, ex una parte, & ex alia statum viatoris cum statu damnati: hinc enim ut alia omitterem, sequeretur Angelos bonos simul fuisse beatos, & potuisse peccare, ac à beatitudine excidere; contra verò malos simul fuisse damnatos, & potuisse mereri, ac consequi beatitudinem, quod nullo modo affirmari potest.

Alii 3. Duo ponunt instantia pro bonis Angelis, in quorum primo meruerint, & in secundo beatitudinem adepti sint. Tria verò pro malis, in quorum primo meruerint, in secundo peccaverint; in tertio denique, supplicio affecti fuerint: hoc autem duobus modis intelligi potest, vel ita ut per ordinem ad nostrum tempus, mora bonorum Angelorum fuerit brevior,

mora malorum, vel ita ut utraque habuerit æqualem durationem respectu nostri, adeò ut primum instans bonorum protractum fuerit per duo malorum instantia, sicque boni gloriam, & mali supplicium simul acceperint. Non est autem verisimile, bonos Angelos prius fuisse beatos, quàm mali damnati sint: unde enim ejusmodi prioritas colligi potest? quare eo tantum sensu poni debent duo instantia in via bonorum Angelorum, quatenus in actu merito in instanti creationis elicitò perseveraverunt, quamdiu mali à bono proposito deflectentes, sibi aliud instans fecerunt, per transitum ad operationem malam.

Et juxta hunc sensum, tertius iste dicendi modus videtur reliquis præferendus. Majoris tamen claritatis causa primum illud instans bonorum Angelorum duobus instantibus malorum, per comparationem ad nostrum tempus respondens, distinguendum est in duo instantia, in quorum primo boni Angeli meruerint, in secundo tentationi restiterint, in tertio verò glorificati fuerint: sicque tam pro bonis, quam pro malis Angelis, tria instantia assignanda, quibus totum eorum negotium peractum sit.

RESOLUTIO V. *Supremus Angelus inter peccantes, fuit supremus inter omnes, illiusque peccatum fuit aliis causa peccandi.*] **PRIOR PARS** probatur ex art. 7. quia probabilius est eum Angelum fuisse primum inter peccantes, qui majus habuit motivum peccandi; sed supremus Angelus inter omnes, habuit majus motivum ad peccandum, siquidem peccatum Angelorum fuit superbia, cujus motivum est excellentia, quæ major fuit in supremo, quàm in inferioribus. Quod autem in Scriptura vocetur Cherub, non Seraphim, ratio est quia scientiam non amisit, sed charitatem.

Posterior pars suadetur ex art. 8. quia hoc habet ordo divinæ justitiæ, ut cujus suggestioni aliquis consentit in culpa, ejus potestati subdatur in pœna,
secun-